

מסורת הש"ס

(א) זבחים עט. מנחות כב: כג: חולין ק. קת., ט. לקמן קיט. ונאם אחת רבא, (ב) וצלה ג: לט. ב"מ נג., (ד) נע"מ"ש על הגליון ב"מ ט., (ס) פסחים ט: מד. מיר לו: [תוס' תרומות סוף פ"ו], ו [נפסחים ית.], (ז) נע"ע אריכות זוה בתוס' מנחות כב: ד"ה ור"י סבר ומוס' זבחים עג. ד"ה ר"י אומר,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' יהודה וכו' דלכא למאן דאמר דלא בטל:

מוסף רש"י

וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטלי. ואע"ג דמדאורייתא חד בתיב בטלי, דבתיב אחרי רבים להטות, תלמוד רבנן הואיל ויש לו מתירין לאחר זמן לא יאכלנו באיסור על ידי בטול (בבבא זבחים טז:). שתי קופות, גדולות וקטנות דגן דהויא תרומה דאורייתא (פסחים מד.). ולפניהם שני סאין. של פירות (שם טז:). ונפלו אלו לתוך אלו. הסאין לתוך אלו הקופות, וידוע לנו שהאחד נפל בן והאחר בן, ואין ידוע אי זה בן ואין זה בן (שם). הרי אלו מותרים. פירות של קופות החולין מותרין לזר כבתחילה, אפילו אין בקופה כדי להעלות הסאה באחד ומאה, שאני אומרים חולין לתוך חולין נפלו, אלאה תלין לקולא היתר בהיתר ואיסור באיסור ואע"ג דלכא למאן למימר איפכא (שם).

הערל פרק שמיני יבמות

ר' יהודה **לעעמיה**.
בזיסוי הדס ובהקומץ: **אדסני** **אנל** **חסיכה** **כו'.**

דמשמע טעמא משום דהפסד מועט הוא נפלוג בדידה ואע"ג דליכא תקנתא לא בטלה: **טהורה בטורה עדיפא** **ליה**.
לאשמועינן דאע"ג דשתיבין טהורות ושייך בהו ביטולא טפי דאשכחן במסכת תרומות

רבי יהודה למעמיה דאמר ^(א) מין במינו לא בטיל אבל לא נימוח מאי לא תעלה ארתני אבל חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין טהורות לא תעלה ניפלוג וניתני בדידה בד"א בשנימוחה אבל לא נימוחה לא תעלה טהורות בטהורות עדיף ליה ולר"ל מאי שנא רישא ומ"ש סיפא א"ר שישא בריה דרב אידי רישא בטומאת משקין דרבנן סיפא דאורייתא אבל טומאת שרץ מאי לא תעלה ארתני סיפא אבל חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין טהורות לא תעלה ניפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בטומאת משקין אבל בטומאת שרץ לא טהורה בטהורות עדיף ליה רבה אמר רישא איסור לאו סיפא איסור כרת והא רבה הוא דאמר כל ^(ב) בדאורייתא לא שנא איסור לאו ולא שנא איסור כרת קשיא רב אשי אמר סיפא משום דהוי ליה ^(ג) דבר שיש לו מתירין ^(ד) וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל והא דרב אשי ^(ה) בדותא היא למאן אי לכהן מישרא שרי אי לישראל לעולם אסור אלא הא דרב אשי בדותא היא וסבר ר' יוחנן תרומה בזמן הזה דאורייתא והתניא ^(ו) בשתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ולפניהם שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה ונפלו אלו בתוך אלו הרי אלו מותרים שאני אומר תרומה לתוך תרומה נפלה וחולין בתוך חולין נפלו ואמר ריש לקיש והוא שרבו חולין על התרומה ור' יוחנן אמר דאע"פ שלא רבו חולין על התרומה בשלמא לריש לקיש קסבר בדרבנן גמי רבויא הוא דבעינן אלא לרבי יוחנן קשיא הא גמי רבנן היא ואנא

טמא (ויקרא י:). **סיפא**. קדשים בחולין אחי לידי כרת דאכיל להו בטומאת הגוף וטומאת הגוף בכרת דכתיב (שם) והנפש אשר תאכל בשר ולעולם בשנימוחה: **ל"א לעולם בשלא נימוחה**. ועיגול היינו טעמא דר"ל בדאורייתא לא בטיל דכיון דתרומה לזר במיתה ככרת דמיא: **והא רבה הוא דאמר**. בפרק בתרא (דף קט:). **כל בדאורייתא (לא בטיל) ל"ש איסור לאו ל"ש איסור כרת**. אס חשו רבנן לכרת חשו גמי ללאו ועבדו תקנתא: **רב אשי אמר**. בנימוחה וסיפא הוי דבר שיש לו מתירין דמותרין לכהן: **בדוסא היא**. דהא דקי"ל (בבבא דף ד:.) דבר שיש לו מתירין לא בטיל כגון דמשמתייא למחר למאן דאסירא ליה השתא כגון ציצה שגולדה ביזם טוב: **מישרא שרי**. אפילו השתא: **הרי אלו**. החולין מותרין לזר: **והוא שרבו חולין**. שבקופת חולין: **על הפרומה**. שבסאה תרומה הלכך תלינן בשאני אומר חולין לתוך חולין נפלו דאי גמי הוי איפכא ונפלה סאה תרומה בקופת חולין בטלה ברובא: **אף על פי שלא רבו**. דסמכינן אשאני אומר: **אלא לר' יוחנן קשיא**. דמי תלינן לקולא באיסור דאורייתא: ואנא

למאי דק"ד השתא אמאי תרומה טהורה עולה בק"א: **שתי קופות אחת של חו"ין**. הקשה הר"ר שמואל מאכזב אדמקשה מצרייתא לותיב ממתני' דתרומות (ריש) פ"ו (מ"ה) דתנן ב' קופות אחת של חולין ואחת של תרומה שנפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הריני אומר לתוך תרומה נפלה והוו להו לרבי יוחנן ור"ל לאיפלוגי עליה והשיב ר"י דמשום רבותא דר' יוחנן מיייתא ברייתא דאפילו בב' קופות ושתי סאין דליכא למימר כולי האי אוקי חולין אחוקייהו דמה שנפל בקופה של חולין ספק הוא ואין לו חזקה היתר שרי בה רבי יוחנן בלא רבייה ואפשר דבסאה אחת אפילו ר"ל שרי בלא רבייה דסמכינן אחזקת חולין שבקופה ומוקי לה אחזקתייהו ולהכי לא פליגי לאמתניתין אלא אצרייתא: **א"ר** יוחנן **מאי איבא צמימר**. פירוש כיון דתרומה בזמן הזה דאורייתא היכי סמכינן אשאני אומר להיתר בלא רבייה תימה למאי דסלקא דעתך השתא דתרומה בזמן הזה דאורייתא אפילו הוה מוקי לה רבי יוחנן כשרבו תקשי ליה היכי סמכינן אשאני אומר כיון דאית ליה לרבי יוחנן בריש אלו עוברין (פסחים דף מד. ושם) כזית כזדי אכילת פרס דאורייתא דהכי פריך לה התם ומתוך קושיא זו משיי התם הבי"ע בתרומה בזמן הזה דרבנן ויש לומר דה"מ למימר וליטעמיך והתם גמי הוה מ"י למימר וליטעמיך אפילו כזית כזדי אכילת פרס דרבנן תקשי אמאי אמרינן שאני אומר כיון דרבי יוחנן מוקי לה הכא בלא רבייה וכן דרך הש"ס בכמה מקומות: ירושה

הערל פרק שמיני יבמות

כב.

רבי יהודה למעמיה דאמר מין במינו לא בטי"ל. דוקא דדבר לח ומתערב אית ליה לר' יהודה דלא בטיל דומיא דדס הפר ודס השעיר דליף מינה ר' יהודה בהקומץ רבה (מנחות דף כב. ושם) אבל דדבר יבש לא דר' יהודה גופיה אית ליה צפ' נוטל (שבת דף קמא:)

דמעלין את המדומע בק"א ואפי' מין צמינו כדמשמע גבי ליטרא קציעות וצלה בהקומץ רבה (מנחות דף כג. ושם) דלכא למאן ^(א) דלא בטל היינו בנימוחה וסברא הוא דדבר המתערב מתפשט טעם האיסור בכל ההיתר ולא בטל אבל דבר יבש האיסור מונח במקומו אלא שאין ניכר היכן הוא וההיא דשיליגי ציצה (דף נח: ושם) דאמר דמיטין ושעורים צטלים לרבי יהודה ולא חטין צטטין צקמח איירי דא"כ חטין בשעורין אמאי בטל והלא ניכרים הן ועוד נראה דאפילו קמח כיון שזוהן הוא ואין טעם מתפשט בטל דאי לאו הכי אפילו קמח חטין וקמח שעורים מין צמינו הוא לרבה דלזיל בתר שמה בפרק בתרא דע"ז (דף סו. ושם) כמו חמירא דמיטי וחמירא דשערי אלא התם צרותא איירי ובהקומץ רבה (מנחות דף כג. ושם) דאמר דמנחות שנתערבו אף בצטילי לרבי יהודה התם גמי מתוך שזמנן מתרככין ונותנין טעם זה בזה אי"י כשיאפה אותן יתנו טעם זה בזה"ו: **טהורות בטהורות עדיף** **ליה**. דאע"פ שאין איסורה

אלא לזרים אפי"ה חמירא ולא בטלה וכ"ש טמאה דאיסוריה אף לכהנים ובקונטרס פירש טעם אחר:

בטומאת משקין דרבנן. וקסבר רב שישא צריה דרב אידי דרבנן לא פליגי אדריבי יהודה דאמר מין צמינו לא בטל אלא דדרבנן אבל דאורייתא מודו דלא בטלה אבל לא נימוחה כיון דכל שדרכו לימנות מקדש אף בטומאה דרבנן לא בטל כמו תרומה בזמן הזה דאי הויא דאורייתא לא הוה עיגול צעיגולים עולה אע"ג דתרומת פירות דרבנן:

ריישא איסור צאו סיפא **ובו'**. אמאי דאוקמינן בשנימוחה קאי ובקונטרס פירש דלמי לפרושי בשלא נימוחה ועיגול היינו טעמא דר"ל דמדאורייתא לא בטיל כיון דתרומה לזר במיתה ככרת דמיא ומצילי תלתן של כלאי הכרס אע"ג דאיסור לאו הויא מ"מ לא בטל משום דהוי את שדרכו בכל שדרכו הוא דמפליג רבה בין איסור לאו לאיסור כרת ואע"ג דעלה קתני שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש יש לפרש כעין שפי' לעיל דה"ק שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש באיסור כרת או באיסור מיתה והואיל וכן דין הוא שיקדש את שדרכו אפילו באיסור לאו ומיהו לא יתכן כלל לפרש כן דהא חסיכה של חטאת טהורה בחולין עדיפא אפילו מאת שדרכו כדפרישית לעיל מטעם דראויה להתכבד ומשמע דוקא משום דהוי איסור כרת לא בטל אבל איסור לאו בטל:

משום דהוי ציה דבר שיש לו מתירין. למאי דקטעטי רב אשי קשה עיגול צעיגולים אמאי עולה דאפילו דדרבנן שמעינן ליה לרב אשי (בבבא דף ד:.) דדבר שיש לו מתירין לא בטל ויש להעמיד ההיא דעיגול צעיגולין בתרומה טמאה דאין לה מתירין ומיהו קשה דה"ק קופות אחת של חו"ין. הקשה הר"ר שמואל מאכזב אדמקשה מצרייתא לותיב מהן נפלה הריני אומר לתוך תרומה נפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הריני אומר לתוך תרומה נפלה והוו להו לרבי יוחנן ור"ל לאיפלוגי עליה והשיב ר"י דמשום רבותא דר' יוחנן מיייתא ברייתא דאפילו בב' קופות ושתי סאין דליכא למימר כולי האי אוקי חולין אחוקייהו דמה שנפל בקופה של חולין ספק הוא ואין לו חזקה היתר שרי בה רבי יוחנן בלא רבייה ואפשר דבסאה אחת אפילו ר"ל שרי בלא רבייה דסמכינן אחזקת חולין שבקופה ומוקי לה אחזקתייהו ולהכי לא פליגי לאמתניתין אלא אצרייתא: **א"ר** יוחנן **מאי איבא צמימר**. פירוש כיון דתרומה בזמן הזה דאורייתא היכי סמכינן אשאני אומר להיתר בלא רבייה תימה למאי דסלקא דעתך השתא דתרומה בזמן הזה דאורייתא אפילו הוה מוקי לה רבי יוחנן כשרבו תקשי ליה היכי סמכינן אשאני אומר כיון דאית ליה לרבי יוחנן בריש אלו עוברין (פסחים דף מד. ושם) כזית כזדי אכילת פרס דאורייתא דהכי פריך לה התם ומתוך קושיא זו משיי התם הבי"ע בתרומה בזמן הזה דרבנן ויש לומר דה"מ למימר וליטעמיך והתם גמי הוה מ"י למימר וליטעמיך אפילו כזית כזדי אכילת פרס דרבנן תקשי אמאי אמרינן שאני אומר כיון דרבי יוחנן מוקי לה הכא בלא רבייה וכן דרך הש"ס בכמה מקומות: ירושה

עין משפט
נר מצוה

קלא א מיי' פ"א מהל' יו"ט הלכה כ סמג עשין עה טור ש"ע י"ד סימן קב סעיף א':
קלב ב ג מיי' פ"ג מהלכות תרומות הלכה יד טושי"ע י"ד סימן קא סעיף א':

תוספות ישנים

רבא אמר רישא איסור לאו. פי' משו"ה אמרינן ברישא תעלה דהא גמי כי תעלה לא תאכל רק לכהנים א' וליים אלא לאו דטומאה אכל בסופא אי אמרינן דתעלה בחולין תאכל לישראל ואוכל אותם בטומאת הגוף כי אינו מזהר לאכול חולין בטומאת הגוף ואיכא כרת באכילת קדשים בטומאת הגוף:

(א) צ"ל וליכא כאן אלא לאו דטומאת בשר.